

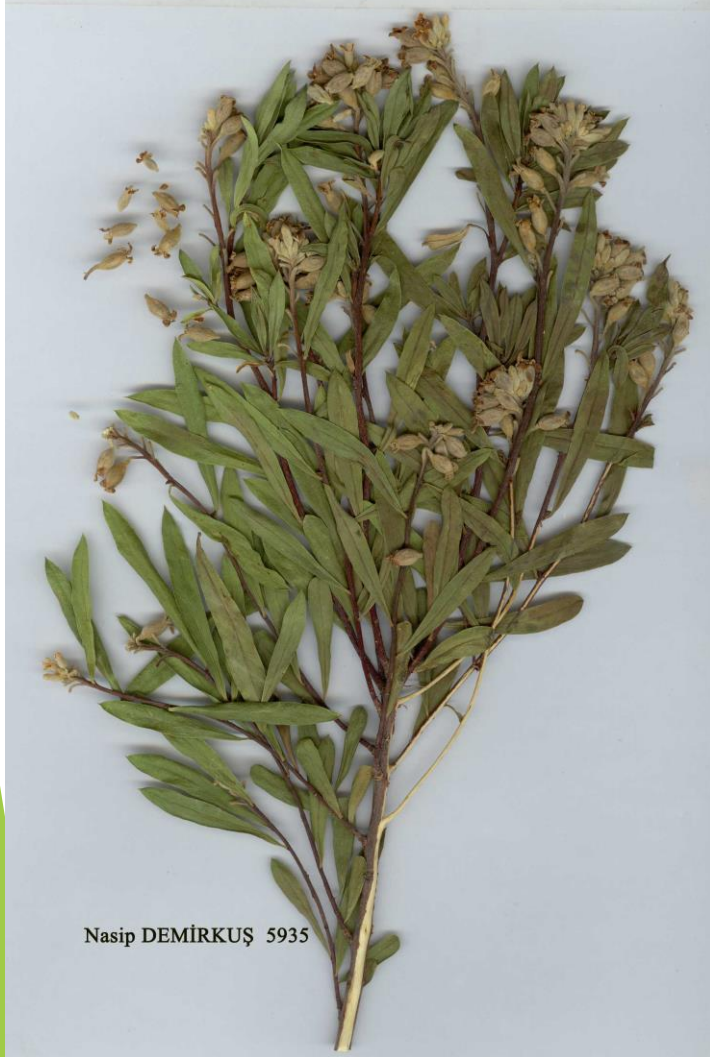

موضوع سمینار: کوزه دافنه ماکروناتا

"*Daphne mucronata* Royle"

کردآورنده: سید محمد رضا ابوالمعالی
رشته: مرتعداری
استاد: دکتر وهابی
درس گیاهان دارویی و صنعتی

نام علمی:

Daphne mucronata Royle

خانواده: Thymelaceae

نام محلی: خشگ، مردار آغاجی،
تویلیک، توی، تور بید، تیرو، ترول، تره
بینه، هفت برگ

خانواده Thymelaceae

در میان خانواده های مختلف گیاهان دارویی، خانواده تیمه لاسه به عنوان تیره حاوی ترکیبات دارویی موثرحائز اهمیت زیادی است. گونه های مختلف این تیره از زمان های گذشته برای درمان بیماری های روماتیسمی، درد مفاصل، بیماری های پوستی، برخی از سرطان ها و غیره مورد استفاده قرار می گرفتند.

جنس دافنه

سابقه استفاده از جنسهای مختلف گونه گیاه دافنه (رده تیمه لاسه) در درمان سرطان به ۲۰۰ سال پس از میلاد بر می گردد. اثرات ضد میکروبی، ضد لوکمی، ضد التهابی، سقطهای ضروری، درمان نقرس و درمان انواع تومورها از جنس های مختلف این گیاه (*Daphne mezereum*, *Daphne oleoides* *Daphne laureola*, *Daphne genkwa*, *Daphne gnidium*, *Daphne odora*) گزارش گردیده است.

از جنس دافنه بیش از ۸۰ گونه در جهان شناسایی شده است.

خصوصیات گیاهشناسی

گونه دافنه ماکروناتا طبق طبقه بندی رانکایر در طبقه بندی **Phanerophytes** قرار میگیرد. درختچه ایست به ارتفاع ۱-۲ متر، ساقه این گیاه متعدد، ایستاده، منشعب، به رنگ سفید متمایل به خاکستری با شاخک های جوان نازک، متمایل به قرمز، پوشیده از کرک های مختصر و برگدار است.

خصوصیات گیاه‌شناسی

برگ این گیاه متفاوت، طویل، با طول و عرض پنج تا هفت در ۳۲ تا ۴۵ میلی متر، خطی - سرنیزه ای بدون کرک، در انتها باریک شده، بدون دمبرگ، نوک تیز، نوکچه دار و به طور غیر واضح مشبک می باشد.

خصوصیات گیاهشناسی

گل این گیاه به رنگ سفید یا سفید متمایل به قهوه ای یا زرد متمایل به قهوه ای می باشد که دارای دمگل کوتاه یا بلند به طول دو تا هشت میلی متر، مجتمع در راس به صورت دیهیم، انتهایی با ۲-۸ گل یا بیشتر است. گلپوش بی دوام و قبل از رسیدن میوه افتاده، لوله ای و قیف مانند به طول شش تا هفت میلی متر، بطور متراکم یا کمی پوشیده از کرک با لبه های تخم مرغی، نوک تیز می باشد. موسم گل اردیبهشت تا خرداد است.

خصوصیات گیاه‌شناسی

میوه خوراکی بصورت سته
گوشتدار، قرمز رنگ، ابتدا
پوشیده در گلپوش، سپس
برهنه، نیمه کروی به بزرگی
هفت تا ۱۰ میلی متر است.

پراکنش کوزه در جهان:

این گونه از جنوب ترکیه و عراق و قفقاز تا ایران و افغانستان و پاکستان و کشمیر و پنجاب و در آفریقای جنوبی، استرالیا، منطقه مدیترانه، و به مقدار کم آمریکای جنوبی و جزایر گرمسیری و معتدل اقیانوس آرام دیده میشود

پراکنش در ایران:

در ایران در دامنه های جنوبی البرز در الموت، لار، دماوند، آذربایجان، کردستان، کرمانشاه، خوانسار، اصفهان، همدان، گلپایگان، خمین، اراک، لرستان، چهارمحال و بختیاری، فارس، کرمان، جیرفت و نورماشیر انتشار دارد و در کهکیلویه تا ۳۰۰۰ متر ارتفاع از سطح دریا بالا می رود

نیازهای اکولوژیک

فریدون شهر-جاده چغیورت ۹۳/۳/۳
عکس از : سیدمحمد رضا ابوالمعالی

قادر است درجه حرارت های پایین (صفر و حتی منفی) را تحمل کند

ارتفاع مناسب: ۱۷۰۰ تا ۲۷۰۰

در هر نوع خاکی قادر به رویش است . ولی خاک های سبک و سنگلاخی خاک های مناسبی برای این گیاه است .

PH مناسب: ۶.۲ تا ۸.۲

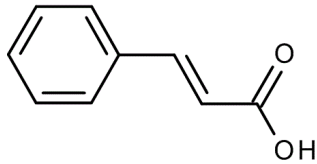
بارش: ۴۰۰ - ۸۰۰ میلی متر

نخود می تکثیر

تکثیر و ازدیاد آن بسیار آسان و از طریق کاشت قلمه‌های پاشنه‌داری است که در پاییز گرفته می‌شوند و همچنین می‌توان آن را از کاشتن بذر در پاییز یا خوابانیدن شاخه‌های سال قبل در بهار یا پیوند ارقام گزینش شده در بهار و تابستان نیز اضافه کرد.

ترکیبات شیمیایی

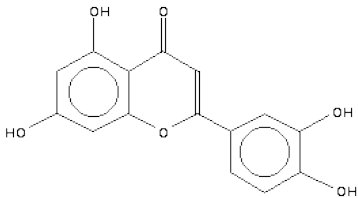

حدوداً 60 درصد

Betulin

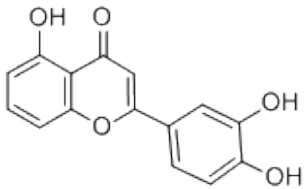
$C_9H_8O_2$

cinnamic acid

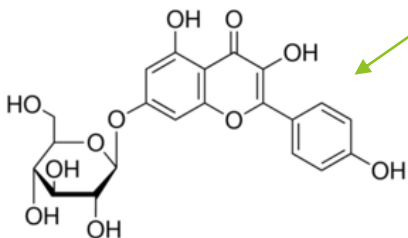
$C_{15}H_{10}O_6$

5,7,3',4'-Tetrahydroxyflavone

$C_{15}H_{10}O_5$

5,3',4'-Trihydroxyflavone

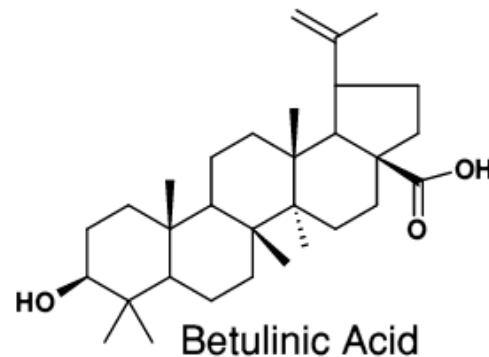
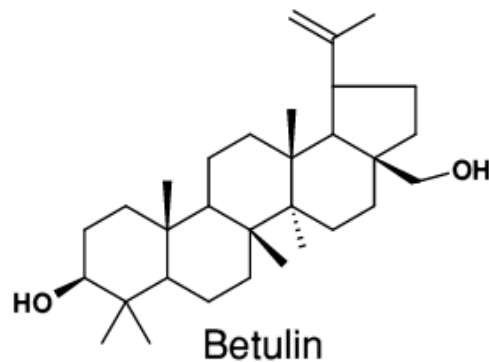
$C_{21}H_{18}O_{12}$

7-o-B-D- Glucopyranoside

بتولین

بتولین یک تری ترپن طبیعی در گیاهان است، بتولین از ترکیبات تری ترپنوئیدی میباشد که علیه برخی از انواع سرطان مؤثرند . بتولین میتواند به بتولینیک اسید تبدیل گردد که از نظر

زیستی فعال تر از بتولین است . فرمول شیمیایی: $C_{30}H_{50}O_2$

اندامهای دارایی خاصیت دارویی:

پوست، برگ، میوه، ساقه، دانه و ریشه این گیاه دارای خاصیت دارویی است.

پوست: درمان بیماریهای استخوان و شستن مو استفاده میشود

برگ: سمی است و برای درمان آبسه (دمبل چرکی) کاربرد دارد و جوشانده برگ برای بیماری های التهابی، آرتروز، آنفلونزا و ورم عضله مورد استفاده قرار میگیرد. عصاره آن دارای خاصیت ضد میکروبی، ضد قارچی و بیولوژیکی است

اندامهای دارایی خاصیت دارویی:

میوه: قابل خوردن است،

دانه: درمان بیماریهای پوستی

ریشه: عصاره آن دارایی خاصیت ضد میکروبی، ضد قارچی و بیولوژیکی است

ساقه: عصاره آن دارایی خاصیت ضد میکروبی، ضد قارچی و بیولوژیکی است

پودر پوست و برگ: مخلوط این پودر با مقدار کافی روغن خردل برای تسکین درد و تورم آه کار می‌رود

همچنین این گیاه دارایی خاصیت ضد انگلی و ضد تکثیر سلول سرطانی است

خاصیت ضد سرطان

فعالیت سیتوتوکسیک عصاره هیدروالکلی *D.muaronata* بر روی رده های سلولی متفاوت گزارش شده است.

بیشترین فعالیت سیتوتوکسیک بر روی رده های سلولی سرطان سینه در زنان یافت شده است. عصاره ان فعالیت ضد سرطان خون را هم نشان داده است.

(داروهای سیتوتوکسیک عواملی هستند که به طور مستقیم سلول سرطانی را نابود می نمایند به طوری که بر مراحل مختلف سنتز و فعالیت اسیدهای نوکلئیک اثر می گذارند و تقسیم سلولی را مهار می کنند.)

خاصیت ضد سرطان

بر اساس یافته های هدایتی و همکاران تجویز خوراکی عصاره ی گیاه دافنه ماکروناتا به مدت ۲۰ روز متوالی سبب حذف و یا کاهش شدید اندازه تومور پستان در رت های آزمایشگاهی شد.

کاربرد صنعتی (فرصت)

از میوه این گونه به صورت
محلی برای رنگرزی چرم
استفاده میشود

فریدون شهر-جاده چغیورت ۹۳/۳/۳

۱- بابایی, س. نیک نهاد, ح. فتاحی, ب. ۱۳۹۱ بررسی ویژگیهای گیاهشناسی و اهمیت گونه دارویی *Daphne mucronata*, اولین کنفرانس ملی راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار در بخشهای کشاورزی, منابع طبیعی و محیط زیست

۲- پناهی, ک. ا., میان, آ. م., صادقی, م. ه. ا., خلفی, م., ۱۳۹۲. S. تاثیر دو گونه دافنه, بتولین و بتولینیک اسید بر فعالیت آلکالین فسفاتاز در دو رده سلول سرطانی K562 و MCF-7, ارمغان دانش, مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج, دوره ۱۸, شماره ۱۱

۳- ثابتی, ح. (۱۳۰۰). (جنگل ها, درختان و درختچه های ایران. انتشارات دانشگاه تهران, تهران.

۴- هدایتی, م., یزدان, پ. ر., & عزیززی, ف. عنوان مقاله: بررسی تاثیر عصاره گیاه دافنه ماکروناتا بر فاکتور نکروز دهنده توموری آلفا و گیرنده های آن بر مونسیت های انسانی در محیط کشت.

5- Javidnia, K., Miri, R., & Jahromi, R. B. N. N. K. (2003). A preliminary study on the biological activity of *Daphne mucronata* Royle. *DARU Journal of Pharmaceutical Sciences*, 11(1), 28-1

6- Rasool, M. A., Imran, M., Nawaz, H., Malik, A., & Kazmi, S. U. (2009). Phytochemical Studies on *Daphne mucronata*. *JOURNAL OF THE CHEMICAL SOCIETY OF PAKISTAN*, 31(5), 845-850.

7- Yazdanparast, R., & Sadeghi, H. (2003). Antineoplastic effects of *Daphne mucronata*: inhibition of DNA and RNA synthesis. *Acta Medica Iranica*, 41(4), 202-206.

هرگز تسلیم نشوید
معجزه ماهم روز رخ میدهند
شاید فردا روز شما باشد
گاهی تنها یک دعا کافیست تا همه چیز عوض شود...